

TÝDEN V EU

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti

EUROSKOP.CZ

www.vlada.cz

Číslo 482

25. července 2022

V tomto čísle naleznete

Úvodník

Balíček zimní připravenosti

Zasedání Rady pro zemědělství a rybolov

Zasedání Rady pro konkurenceschopnost

Zasedání Rady pro konkurenceschopnost (výzkum)

Program evropských institucí

Úvodník

Milé čtenářky a čtenáři,

v aktuálním čísle newsletteru jsme pro vás připravili reportáže ze zasedání Rady EU, která se uskutečnila v minulém týdnu, a to včetně neformálních ministerských setkání, která proběhla coby předsednické akce v Praze. Ve středu se zde setkali ministři odpovědní za vnitřní trh a průmysl, kteří diskutovali o zvyšování přidané hodnoty, inovativnosti a konkurenceschopnosti celé EU napříč regiony, a v pátek ministři odpovědní za výzkum, k nimž se připojila i komisařka pro inovace, výzkum, kulturu, vzdělávání a mládež Mariya Gabriel.

Do Bruselu vyrazili hned v pondělí ministři zahraničních věcí a také ministři zemědělství. Rada pro zahraniční věci měla na programu zejména ruskou agresi vůči Ukrajině, vztahy EU s Latinskou Amerikou a Karibikem nebo digitální diplomacii. V úterý pak na Radu pro zahraniční věci navázala mezivládní konference o přístupu Albánie a Se-

verní Makedonie do EU, které předsedal český ministr zahraničních věcí Jan Lipavský. Ministři zemědělství se na svém pondělním zasedání věnovali provádění nové společné zemědělské politiky nebo aktuální ekonomické situaci v zemědělství.

Tento týden se před letní přestávkou bude konat ještě mimořádné zasedání Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku ve formátu pro energetiku, které svolalo české předsednictví. Ministři se budou zabývat bezpečností dodávek energií do EU, zejména půjde o schválení nařízení Rady ke koordinovanému snižování spotřeby zemního plynu v EU, které Komise vydala 20. července. Radě bude předsedat český ministr průmyslu a obchodu Jozef Síkela.

Hojně sledovanou událostí minulého týdne bylo čtvrtetní přijetí nových opatření pro aktualizaci a harmonizaci sankcí vůči Rusku Radou EU. Nově tato opatření zakazují přímo či nepřímo nakupovat, dovážet nebo převádět zlato, pokud pochází z Ruska a bylo vyvezeno z Ruska do EU nebo do kterékoliv třetí země. Omezující opatření se dále budou týkat dalších 54 osob a 10 subjektů. Jsou mezi nimi členové nacionalistického motokářského klubu Nightwolves nebo finanční instituce Sberbank.

Na závěr pro vás máme pozvánku na výstavu, která neformálním způsobem přibližuje fungování Evropské unie a samotného předsednictví a kterou si až do prosince můžete prohlédnout v prostoru před Národní technickou knihovnou (NTK) v Praze 6. Slavnostně byla otevřena minulý týden v úterý ministrem pro evropské záležitosti Mikulášem Bekem, starostou Prahy 6 Ondřejem Kolářem a ředitelem NTK Martinem Svobodou. Jedná se o panelovou výstavu připravenou a zapůjčenou Generálním sekretariátem Rady, svou premiéru měla v lednu v Paříži a z Prahy se přesune do Švédska.

Balíček zimní připravenosti > Komise

Balíčkem zimní připravenosti, vydaným 20. července, Komise reaguje na zhoršení situace dodávek zemního plynu z Ruska do Evropské unie, který je způsoben jednostranným rozhodnutím Gazpromu přerušit dodávky do řady členských států (aktuálně je 12 členských států postiženo částečným, nebo úplným přerušením dodávek ruského plynu)

a plánovanou odstávkou plynovodu Nord Stream 1 do 21. 7. 2022.

Obsahem balíčku je sdělení Úspory plynu pro bezpečnou zimu, přílohy ke sdělení, který obsahuje vodítka k jednotlivým opatřením pro snížení poptávky, a návrh nařízení Rady ke snižování poptávky po zemním plynem.

Komise připravila plán snižování spotřeby ve formě vodítek, /Pokr. na str. 2/

který má zajistit dostatek dodávek plynu pro chráněné zákazníky a koordinovat snižování spotřeby plynu v domácnostech, veřejných budovách i v průmyslu. Plán obsahuje výčet preventivních opatření a věnuje se i společné poptávce členských států, úsporám, regulaci vytápění a chlazení, podpoře využívání alternativních zdrojů energie v průmyslu a energetice, nebo tržním opatřením, například aukcím a tendrům na snížení spotřeby v průmyslové výrobě. Ke spolupráci a koordinaci má být využívána i energetická platforma pro společné nákupy. Součástí plánu jsou i kritéria prioritizace nechráněných zákazníků (identifikace těch nechráněných, kteří by měli být odpojováni jako poslední), a to na základě jejich nezbytnosti pro společnost, pro přeshraniční dodavatelské řetězce, na základě možnosti nahrazení plynu alternativním zdrojem či snížení jeho spotřeby a na základě toho, jaké hrozí riziko poškození zařízení v případě snížení či přerušování dodávky plynu.

Posledním elementem balíčku je nařízení Rady o koordinovaném snižování spotřeby. Nařízení zavádí dobrovolný cíl snížení spotřeby zemního plynu o 15 %, nicméně hlavní částí návrhu je možnost vyhlášení „unijní výstrahy (Union Alert)“, která spoustí platnost evropského povinného redukčního cíle. Unijní stav pohotovosti podle představeného návrhu může Komise sama vyhlásit po konzultaci relevantních rizikových skupin definovaných v příloze I nařízení o bezpečnosti dodávek plynu, koordináční skupiny pro otázky plynu a po zohlednění názorů člen-

ských států, nebo může Komise stav pohotovosti vyhlásit na základě žádosti tří příslušných orgánů členských států, případně na základě své vlastní iniciativy. V případě, že Komise vyhlásí unijní výstrahu, vstupuje v platnost závazný cíl snížení spotřeby zemního plynu o 15 % za období 1. srpna 2022 – 31. března 2023 ve srovnání s průměrem stejného období za posledních pět let s tím, že případně již dosažené dobrovolné úspory daného státu budou brány v potaz. Státy mohou požádat o snížení 15% redukčního cíle až o 5 % v případě, že prokáží, že důvodem je nedostatečné propojení s ostatními členskými státy.

Komise se v nařízení Rady dále věnuje možným opatřením a jejich koordinaci ke snížení spotřeby. Monitorování implementace nařízení je zodpovědností příslušných orgánů členských států, které jsou Komisi reportovány na dvouměsíční bázi a vyhodnocovány ve spolupráci s koordináční skupinou. V případě, že některý stát neplní cíl, Komise jej vyzve k přípravě plánu nápravy směrem k dosažení povinného cíle. Nařízení Rady vstoupí v platnost den po zveřejnění ve Věstníku a má platit po dobu dvou let. K 1. 8. 2023 vyhodnotí Komise nařízení v kontextu všeobecného stavu v dodávkách zemního plynu a představí Radě zprávu ke svým poznatkům.

/M. Sitta/

Zasedání Rady pro zemědělství a rybolov > Rada

První Radě pro zemědělství a rybolov během českého předsednictví dne 18. července předsedal ministr Zdeněk Nekula. Předsednictví úvodem tradičně představilo logo, motto a priority na vládní úrovni a priority v rámci zemědělství: potravinové zabezpečení, snižování spotřeby pesticidů v EU, prevence odlesňování a podpora lesnictví.

Poté jednání pokračovalo projednáváním bodu k návrhu nařízení k udržitelnému používání přípravků na ochranu rostlin. Komise shrnula, že se jedná o návrh, který má napomoci plnit cíle strategie „Od zemědělce ke spotřebiteli“ a současně reagovat na obavy obyvatel EU z negativního vlivu pesticidů na zdraví a životní prostředí. V diskusi naprostá většina členských států vyjádřila obavy z dopadu návrhu na zabezpečení potravin a konkurenceschopnost zemědělců. Členské státy také zdůraznily nedostupnost alternativ a administrativní zátěž plynoucí z návrhu. Poté pokračoval bod k revizi právních předpisů EU v oblasti dobrých životních podmínek zvířat o zlepšení kontroly již stanovených pravidel

při přepravě zvířat v EU. Francouzská delegace informovala o 12. ministerské konferenci Světové obchodní organizace (WTO), která se uskutečnila v červnu 2022. Na této konferenci poprvé zaznělo prohlášení k SPS (sanitární a fytosanitární opatření). Komise v reakci uvedla, že přijetí tohoto ministerského prohlášení považuje za zásadní počín, zejména proto, že tím došlo k uznání potřeby udržitelnosti na úrovni WTO. Pak byly jednomyslně přijaty závěry k akvakultuře. České předsednictví představilo i aktuální stav projednávání legislativního návrhu nařízení k odlesňování, ke kterému byl schválen obecný přístup na Radě pro životní prostředí. Pokračovalo se diskuzí ke strategickým plánům Společné zemědělské politiky, kde Komise poskytla aktuální informace. Následoval pravidelný bod k situaci na zemědělských trzích, Maďarsko při něm popsalo dopady sucha na tamní zemědělství a vyzvalo Komisi k zavedení výjimečných opatření a flexibilitě v rámci programu rozvoje venkova. /F. Mocák/

Zasedání Rady pro konkurenceschopnost > Rada

Zasedání Rady pro konkurenceschopnost 19. a 20. července řídil ministr průmyslu a obchodu Jozef Sika. Tématem byla problematika zvyšování přidané hodnoty evropského průmyslu.

V dopolední části proběhlo plenární zasedání, ve kterém se ministři věnovali otázkám, jak integrovat méně inovativní regiony do globálních hodnotových řetězců v souvislosti s ekologickou a digitální transformací a jak využít vnitřní trh EU pro zvýšení přidané hodnoty průmyslu. Následně proběhly tři paralelní workshopy k tématům potenciálu vnitřního trhu pro přeshraniční působení podniků a posilování přidané hodnoty; znevýhodně-

ných regionů v souvislosti s ekologickou a digitální transformací a odolnosti vnitřního trhu v souvislosti s ruskou invazí na Ukrajinu. Jednání bylo zakončeno pracovním obědem vedoucích delegací, na němž mj. představitelé tria a Komise shrnuli průběh workshopů. V rámci oběda předseda high-level (HLG) pracovní skupiny pro konkurenceschopnost a růst (G1) navrhl, aby skupina diskutovala o dopadech unijních politik v regionální perspektivě včetně zohlednění různých souvisejících nákladů. Po obědě následovala společná tisková konference českého předsednictví a Komise.

/F. Mocák/

Dne 22. července 2022 jednali v Kongresovém centru v Praze na neformálním zasedání Rady EU pro konkurenceschopnost ministři členských států EU, Švýcarska, Islandu a Norska zodpovědní za agendu výzkumu.

Hlavním tématem politické debaty bylo využití potenciálu synergií mezi unijními a národními iniciativami a programy k podpoře výzkumu a inovací v Evropě. Neformálnímu setkání evropských ministrů pro výzkum předsedal v roli hostitele ministr školství, mládeže a tělovýchovy Vladimír Balaš.

Ministři na dvoudenním zasedání probírali možnosti plného využití potenciálu synergií, čili efektivního kombinování finančních zdrojů při investování do výzkumu a inovací tak, aby nedocházelo k jejich překryvům nebo možným duplicitám. V průběhu diskuse došlo také k výměně příkladů

dobré praxe z jednotlivých zemí.

Ministři diskutovali také o dopadech ruské vojenské agrese vůči Ukrajině na evropskou politiku výzkumu a inovací a o opatřeních přijatých za účelem pomoci ukrajinským akademickým a výzkumným pracovníkům.

Setkání evropských ministrů pro výzkum navázalo na předsednickou konferenci k synergiím ve financování výzkumu a inovací v Evropě, která se uskutečnila 7. až 8. července 2022 v Praze a vyústila v takzvanou Pražskou deklaraci. /M. Žiga/

Program evropských institucí od 26. července do 31. srpna > Informace

Mimořádná Rada pro dopravu, telekomunikace a energetiku (energetika), 26. července,

Ministři energetiky si vymění názory na bezpečnost dodávek energie v EU a další opatření, která mají být přijata.

Neformální zasedání ministrů obrany, 29.–30. srpna,

Neformální zasedání ministrů obrany EU je příležitostí pro výměnu názorů a nastavení směřování nejnovějšího vývoje v oblasti Společné bezpečnostní a obranné politiky EU. Zasedání bude předsedat vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Josep Borell.

Neformální zasedání ministrů zahraničních věcí – Gymnich, 31. srpna,

Neformální zasedání ministrů zahraničních věcí členských států EU organizované rotujícím předsednictvím v Radě EU. Formát jednání umožňuje neformální a otevřenou diskusi o aktuálních otázkách souvisejících se Společnou zahraniční a bezpečnostní politikou EU.

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR

Číslo 482, týden od 18. až 24. července 2022 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: David Březina* Kontakt: newsletter@vlada.cz

